

Minimální preventivní program základní školy

OBSAH

1	Úvod a legislativa.....	1
2	Analýza výchozí situace.....	2
3	Cíle primární prevence sociálně patologických jevů	2
4	Pedagogičtí pracovníci a prevence	2
5	Schránky důvěry	4
6	Spolupráce s rodiči/zákonnými zástupci	5
7	Seznam spolupracujících subjektů a předmět činnosti	5
8	Nabídka zájmových útvarů.....	5
9	Projekty	7
10	Pravidelné školní akce	7
11	Besedy v rámci prevence.....	8

1 Úvod a legislativa

Preventivní strategie naší školy je založena na komplexní péči o žákovské kolektivy. Každý pedagog je v úzkém kontaktu se svými žáky ve vyučovacích hodinách, především výchovného zaměření, následně třídní učitelé v rámci komunitních kruhů – 1. stupeň a třídnických hodin – 2. stupeň. Předmětem prevence jsou především kvalitní a přátelské mezilidské vztahy nejen mezi pedagogy a žáky, ale především mezi žáky navzájem. Dalšími důležitými oblastmi prevence jsou osvojování zdravého životního stylu a rozvoj dovedností, které vedou žáky k odmítání všech druhů sebepoškozujícího chování, projevů agresivity a porušování zákona.

Za ohrožující faktory, které provázejí v současné době mladé lidi na cestě k dospělosti a odpovědnému sebevědomému postoji k životu, považujeme šikanu, včetně kyberšikany, vandalismus, rasismus a xenofobii, záškoláctví, závislostní chování, užívání návykových látek, rizikové chování ve sportu a dopravě, poruchy příjmu potravy a sexuální rizikové chování.

1.1. Preventivní program vychází z následujících dokumentů MŠMT:

- Metodické doporučení k primární prevenci rizikového chování u dětí a mládeže ve školách a školských zařízeních č. j.: 21 291/2010-28
- Metodický pokyn ministryně školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikany ve školách a školských zařízeních (č.j. MSMT-21149/2016)
- Národní strategie primární prevence rizikového chování dětí a mládeže na období 2013 - 2018
- Spolupráce předškolních zařízení, škol a školských zařízení s Policií ČR při prevenci a při vyšetřování kriminality dětí a mládeže a kriminality na dětech a mládeži páchané č. j. 25 884/2003-24

- Metodický pokyn k jednotnému postupu při uvolňování a omlouvání žáků z vyučování, prevenci a postihu záškoláctví č. j.: 10 194/2002-14

2 Analýza výchozí situace

Velkou výhodou naší školy je její venkovský charakter. Vzdělává se zde kolem 215 žáků v 10 třídách základní školy a 92 dětí ve 4 třídách mateřské školy, což umožňuje pedagogům znát téměř osobně všechny žáky a jejich rodinné zázemí a tím zajistit maximální individuální přístup ke každému z nich. Škola se nachází v klidné části obce Lípa a disponuje rozlehlým travnatým pozemkem. Ke sportovnímu vyžití prozatím slouží víceúčelové hřiště a tělocvična přímo v areálu školy. v současné době probíhá rekonstrukce budovy tělocvičny a výstavba spojovacího objektu.

Na webových stránkách školy je uveden rozsah služeb, které škola prostřednictvím výchovné poradkyně a metodičky prevence nabízí, a dále jsou zde uvedeny kontakty na specializovaná pracoviště pro různé druhy rizikového chování.

3 Cíle primární prevence sociálně patologických jevů

3.1. Dlouhodobé cíle naší školy:

- budovat pozitivní sociální klima ve škole, kvalitní mezilidské vztahy, podporovat vzájemnou pomoc, a to nejen mezi jednotlivci, ale také mezi jednotlivými třídními kolektivy
- učit žáky schopnosti samostatného rozhodování a zodpovědnosti za své chování
- vyžadovat zásady slušného chování a dodržování školního řádu
- pěstovat v žácích pocit sounáležitosti k dění ve škole
- posilovat duševní odolnost vůči stresovým situacím
- diagnostikovat vztahy v problémových třídách
- informovat žáky o důsledcích patologického jednání
- **udržet širokou nabídku zájmových aktivit pod záštitou školní družiny**
- finančně zajistit a udržet možnost pro všechny žáky využívat služeb školní družiny
- věnovat zvýšenou pozornost žákům se slabým prospěchem a žákům z méně podnětného sociálního zázemí – tuto problematiku budeme zohledňovat také v projektech

3.2. Střednědobé cíle:

- systematická práce s třídními kolektivy za účelem kvalitní a přátelské atmosféry ve škole
- integrace témat prevence do výuky odpovídajících předmětů: prvouka, český jazyk, přírodověda, přírodopis, výchova k občanství, výchova ke zdraví a jiné
- kontinuální podpora žáků v zapojování se do zájmových aktivit, tj. ke smysluplnému trávení volného času
- systematická spolupráce se subjekty zajišťujícími prevenci v podobě školních akcí a besed: Pedagogicko-psychologická poradna Havlíčkův Brod, Policie ČR, Městská policie Havlíčkův Brod

3.3. Krátkodobé cíle:

- zmapování situace ve třídách a redukce nevhodného chování žáků (náplň třídnických hodin)
- pravidelné celoškolní akce
- preventivní akce a programy

4 Pedagogičtí pracovníci a prevence

Na prevenci se podílejí všichni pedagogičtí pracovníci, obzvláště pak třídní učitelé, kteří nejlépe znají atmosféru v jednotlivých kolektivech a jsou schopni nejrychleji odhalit počínající problémy.

Školní metodik prevence činnost učitelů koordinuje a využívá nabídek spolupracujících subjektů.

4.1. Ředitel školy

Je přímo zodpovědný za prevenci a za řešení zjištěných projevů rizikových forem chování. Vytváří podmínky pro předcházení rozvoje rizikového chování zejména:

- zabezpečením poskytování poradenských služeb ve škole se zaměřením na primární prevenci rizikového chování, koordinací tvorby, kontrolou realizace a pravidelným vyhodnocováním Minimálního preventivního programu školy
- zapracováním problematiky do příslušných řádů
- řešením aktuálních problémů souvisejících s výskytem rizikového chování ve škole,
- jmenováním školního metodika prevence
- zajištěním DVPP školního metodika v oblasti specifické primární prevence
- podporou týmové spolupráce školního metodika, výchovného poradce, třídních učitelů a dalších pedagogických pracovníků školy při přípravě, realizaci a vyhodnocování preventivního programu
- podporou aktivit příslušného obecního úřadu zaměřených na rozvoj zdravého životního stylu
- monitorováním a vyhodnocováním realizace preventivního programu a realizace dalších opatření, ve školním řádu musí být popsána kontrolní a sankční opatření v oblasti rizikového chování ve škole.

4.2. Školní metodik prevence

Standardní činnosti školního metodika prevence jsou vymezeny příslušným právním předpisem.

4.2.1. Metodické a koordinační činnosti

- Koordinace tvorby a kontrola realizace preventivního programu školy.
- Koordinace a participace na realizaci aktivit školy zaměřených na prevenci záškoláctví, závislosti, násilí, vandalismu, sexuálního zneužívání, zneužívání sektami, prekriminálního a kriminálního chování, rizikových projevů sebepoškozování a dalších sociálně patologických jevů.
- Metodické vedení činnosti pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů (vyhledávání problémových projevů chování, preventivní práce s třídními kolektivy apod.).
- Koordinace vzdělávání pedagogických pracovníků školy v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Koordinace přípravy a realizace aktivit zaměřených na zapojování multikulturních prvků do vzdělávacího procesu a na integraci žáků/cizinců; prioritou v rámci tohoto procesu je prevence rasismu, xenofobie a dalších jevů, které souvisí s otázkou přijímání kulturní a etnické odlišnosti.
- Koordinace spolupráce školy s orgány státní správy a samosprávy, které mají v kompetenci problematiku prevence sociálně patologických jevů, s metodikem preventivních aktivit v poradně a s odbornými pracovišti (poradenskými, terapeutickými, preventivními, krizovými, a dalšími zařízeními a institucemi), které působí v oblasti prevence sociálně patologických jevů.
- Kontaktování odpovídajícího odborného pracoviště a participace na intervenci a následné péči v případě akutního výskytu sociálně patologických jevů.
- Shromažďování odborných zpráv a informací o žácích v poradenské péči specializovaných poradenských zařízení v rámci prevence sociálně patologických jevů v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů.
- Vedení písemných záznamů umožňujících doložit rozsah a obsah činnosti školního metodika prevence, navržená a realizovaná opatření.

4.2.2. Informační činnosti

- Zajišťování a předávání odborných informací o problematice sociálně patologických jevů, o nabídkách programů a projektů, o metodách a formách specifické primární prevence pedagogickým pracovníkům školy.
- Prezentace výsledků preventivní práce školy, získávání nových odborných informací a zkušeností.
- Vedení a průběžné aktualizování databáze spolupracovníků školy pro oblast prevence sociálně patologických jevů (orgány státní správy a samosprávy, střediska výchovné péče, poradny, zdravotnická zařízení, Policie ČR, orgány sociální péče, nestátní organizace působící v oblasti prevence, centra krizové intervence a další zařízení, instituce i jednotliví odborníci).

4.2.3. Poradenské činnosti

- Vyhledávání a orientační šetření žáků s rizikem či projevy sociálně patologického chování; poskytování poradenských služeb těmto žákům a jejich zákonným zástupcům, případně zajišťování péče odpovídajícího odborného pracoviště (ve spolupráci s třídními učiteli).
- Spolupráce s třídními učiteli při zachycování varovných signálů spojených s možností rozvoje sociálně patologických jevů u jednotlivých žáků a tříd a participace na sledování úrovně rizikových faktorů, které jsou významné pro rozvoj sociálně patologických jevů ve škole.
- Příprava podmínek pro integraci žáků se specifickými poruchami chování ve škole a koordinace poskytování poradenských a preventivních služeb těmto žákům školou a specializovanými školskými zařízeními.

4.3. Třídní učitel (ve vztahu k primární prevenci):

- spolupracuje se školním metodikem prevence při zachycování varovných signálů
- podílí se na realizaci Preventivního programu a na pedagogické diagnostice vztahů ve třídě,
- motivuje k vytvoření vnitřních pravidel třídy, která jsou v souladu se školním řádem, a dbá na jejich důsledné dodržování (vytváření otevřené bezpečné atmosféry a pozitivního sociálního klimatu ve třídě); podporuje rozvoj pozitivních sociálních interakcí mezi žáky třídy,
- zprostředkovává komunikaci s ostatními členy pedagogického sboru a je garantem spolupráce školy se zákonnými zástupci nezletilých žáků třídy,
- získává a udržuje si přehled o osobnostních zvláštностech žáků třídy a o jejich rodinném zázemí.

4.4. Každý pracovník školy

- při zachycení varovných signálů (agrese, šikana, podezření na užití návykové látky a jiné projevy patologického či rizikového chování) **neprodleně informuje třídního učitele, metodika prevence a vedení školy**
- odpovědní pracovníci následně řeší vzniklý problém v souladu s tímto preventivním programem a metodickými pokyny MŠMT č. j.: 21 291/2010-28, č. j.: 22 294/2013-1 a č. j.: 21149/2016 včetně jejich příloh, zveřejněných na webových stránkách MŠMT

5 Schránky důvěry

Ve škole je žákům k dispozici schránka důvěry (v hlavní budově), po rekonstrukci a dokončení přístavby se počet navýší o další dvě schránky důvěry (v budově jídelny a v budově tělocvičny), které pravidelně vybírá metodik prevence. Na webu školy je k dispozici i internetová schránka důvěry. Dále je ve škole v hlavní budově umístěna nástěnka prevence s kontakty na krizová centra, linku důvěry a Bílý kruh bezpečí.

6 Spolupráce s rodiči/zákonnými zástupci

- pravidelné třídní schůzky a individuální konzultace (učitel + žák + rodič)
- konzultační hodiny pedagogů, metodika prevence a výchovného poradce
- školní akce pro veřejnost

7 Seznam spolupracujících subjektů a předmět činnosti

- **Pedagogicko-psychologická poradna v Havlíčkově Brodě** (péče o žáka se speciálními potřebami, poradenství v oblasti výchovných problémů, pomoc s volbou povolání)
- **Policie ČR** (prevence, pomoc při výskytu rizikového chování ve škole, případně při ohrožení dětí některým z patologických jevů)
- **Městská policie Havlíčkův Brod, prevencemp@muhb.cz** (zajištění uceleného systému výchovných besed pro žáky 1. stupně)
- **OSPOD MÚ Havlíčkův Brod** (pomoc při řešení případů nedostatečné o děti ze strany zákonných zástupců, případně při ohrožení dětí některým z patologických jevů)
- **Krajská knihovna Vysočiny** (besedy kulturního a historického zaměření, poučení z dějin, podpora smysluplného využití volného času)
- **PaedDr. Zdeněk Martínek (PPP Pelhřimov)** – poradenská pomoc
- **Sbor dobrovolných hasičů Lípa** (pomoc při seznamování se s integrovaným záchranným systémem)
- **Rodinné centrum Tiliánek, Lípa** (podpora smysluplného využití volného času dětí, organizace vzdělávacích akcí pro rodiče výchovného zaměření)
- **Klub Lipánek** (určen dětem 1. stupně, klub zajišťuje dohled, bezpečnost a aktivity pro smysluplné trávení volného času)
- **Kraj Vysočina** (programové a grantové zajištění některých bezpečnostních akcí, spolupráce s BESIPem, zpracování bezpečnostního auditu k ochraně měkkých cílů)
- **NIDV Jihlava** (zajištění vzdělávacích akcí pro pedagogy v oblasti bezpečnosti a prevence)
- **Královská stezka** (podpora vzdělávání, implementační aktivity pro pedagogy a rodiče)

8 Nabídka zájmových útvarů

Široká nabídka zájmových kroužků na škole pod vedením našich pedagogů i externistů je pro nás velmi důležitou součástí prevence s ohledem na smysluplné využití volného času. Pro žáky je činnost kroužku bezplatná bez ohledu na to kolik kroužků navštěvuje. Zpoplatněna je pouze docházka do školní družiny, pod kterou jsou naše zájmové kroužky organizovány. Pro školní rok 2020/2021 činí (stejně jako loni) úplata 100,- Kč měsíčně.

Den	Název	Čas	Vedoucí
PONDĚLÍ	Stavatelství – pro žáky od 4. ročníku	13:30 – 14:30	Mgr. Marie Vomelová
	Matematický seminář pro 8. ročník	14:00 – 14:45	Mgr. Věra Lacinová Vítková
	Matematický seminář pro 9. ročník	14:50 – 15:35	Mgr. Marie Vomelová
	Cvičení z českého jazyka pro 9. ročník	14:00 – 14:45	Mgr. Pavlína Růžičková
	Cvičení z českého jazyka pro 8. ročník	14:50 – 15:35	
	Logopedie 1. + 2. tř.	11:45 – 13:00	Mgr. Božena Kučerová
	Logopedie v MŠ	13:00 – 16:00	Mgr. Božena Kučerová

Základní škola a Mateřská škola Bohuslava Reynka, Lípa, příspěvková organizace

	Badatelský klub (Šablony II)	13:45 - 15:15	Mgr. Markéta Pokorná
	Keramika 3. a 5. tř. (1x za 14 dní), 1 skupina max. 12 účastníků	14:30 – 15:00	Mgr. Jaroslava Kandrová
	Deskové hry + logické úlohy (Šablony II)	14:00 – 15:30	Mgr. Hana Vencovská
ÚTERÝ	Angličtina 2. třída (2 skupiny) (říjen až červen)	12:25 – 12:55	Mgr. Jana Smith Mgr. Stanislava Dvořáková
	Sportovky 2. ročník (projekt – Sportuj ve škole)	11:25 – 12:15	Mgr. Petra Myslivcová
	Čtenářský klub ŠD s názvem „Devatero“ (čtení s porozuměním, nápravná cvičení apod.) 1, 3., 4. a 5. r. (Šablony II)	14:00 – 15:30	Dana Výborná
	Keramika od 4. ročníku (1x za 14 dní), 1 skupina max. 12 účastníků	14:00 – 15:30	Mgr. Šárka Bucherová
STŘEDA	Sportovky 1. ročník (projekt – Sportuj ve škole)	11:25 - 12:25	Mgr. Milada Henclová
	Sportovky 3. až 5. ročník – (projekt – Sportuj ve škole) – mladší žáci	12:45 – 13:45	PaedDr. Antonín Gerža
	Sportovky – základy míčových her žáci od 6. ročníku výše	13:50 – 15:00	PaedDr. Antonín Gerža
	Klub komunikace v anglickém jazyce (Šablony II) – 2. stupeň (max.15 žáků) jen 1. pololetí, pokračování ve 2. pololetí dle zájmu	13:30 – 15:00	Mgr. Jana Smith
ČTVRTEK	Klub zábavné logiky a deskových her pro žáky ZŠ (Šablony II) <u>1. oddělení – jen šachy - šachy</u> 1. – 2. třída od 3. třídy 7. - 9. třída + zájemci	12:30 – 14:00 13:00 – 14:30 13:15 – 14:45	pan Jaroslav Pertl
	Angličtina 2. třída (2 skupiny) (říjen až červen)	12:25 – 12:55	Mgr. Jana Smith Mgr. Stanislava Dvořáková
	Redakce školního časopisu	13:00 – 14:00	pod vedením 4. oddělení školní družiny ve spolupráci s Klubem Lipánek
PÁTEK	Čtenářský klub pro žáky 3. r. (Šablony II)	13:00 – 14:30	Mgr. Hana Vencovská

9 Projekty

9.1. Kurz první pomoci pro žáky 8. ročníku

V těchto kurzech se žáci naučí poskytnout první pomoc do příjezdu profesionálních záchranářů.

Osnova školení první pomoci

- Úvodní část – význam a účel výuky 1. pomoci, oblasti vzniku úrazů a nejčastější úrazy, vyšetření poraněného, organizace integrovaného záchranného systému, tel. č. 150, 155, 158, 112, jak hlásit úraz, komunikace s dispečinkem, trestní zákon, vybavení autolékárničky
- Kardiopulmonální resuscitace
- První pomoc při krvácení, druhy obvazového materiálu, technika obvazů
- První pomoc při zlomeninách, poraněních hlavy a páteře
- První pomoc při poranění teplem a chladem, intoxikace

9.2. Projekt Nenech to být (NNTB)

Škola je zapojena do projektu „Nenech to být“, který napomáhá upozornit na problematické vztahy v kolektivu. Jedná se o anonymní on-line schránku důvěry, kam žáci, rodiče nebo učitelé mohou nahlásit šikanu, sexuální obtěžování, vylučování z kolektivu a další sociální problémy, které se vyskytují na školách.

10 Pravidelné školní akce

- **celoškolní shromáždění** na začátku roku, o Vánocích, na konci roku – akce mají za cíl přivítat do školy prvňáčky, rozloučit se s vycházejícími žáky, stmelovat kolektiv celé školy, vyhodnocovat nejrůznější akce, seznámit žáky celé školy s výsledky v soutěžích a jednotlivé žáky nebo kolektivy za vynikající práci a úspěchy odměnit
- **mikulášská besídka** – upevňování tradice našich předků, stmelování kolektivů – starší žáci připravují akci pro mladší spolužáky
- **Den naruby** – připomenutí J. A. Komenského a Dne učitelů“, necháváme si vyzkoušet povolání učitelů
- **školní ples** – společná příprava plesu učitelů i starších žáků, prezentace školy na veřejnosti
- **Den Bohuslava Reynka** – připomenutí Bohuslava Reynka – básníka, grafika a překladatele, rodáka z nedalekého Petrkova, po kterém nese jméno naše škola. Všichni žáci se zapojují do pracovních dílniček zaměřených právě hlavně na činnosti tvůrčí z oblasti grafické, literární, překladatelské a také akcí směřujících k přírodě v rámci putování po stezce B. Reynka
- **Den dětí** – cílem je odměnit žáky za jejich práci ve škole formou společných akcí celé školy, které samozřejmě vedou se stmelování kolektivu žáků celé školy
- **Akademie** – kromě prohlubování spolupráce mezi žáky, jednotlivé třídy či skupiny představují rodičům, prarodičům i široké veřejnosti, co se za školní rok naučily
- **sportovní aktivity** – bruslení, plavání, sportovní dny aj.
- **sportovně branný den**
- **Jarmark** – prohlubování spolupráce mezi žáky, možnost zakoupení výrobků zhotovených žáky v dílničkách nebo zájmových kroužcích, doplněný o řadu výukových seminářů pro rodiče a veřejnost, jejichž lektory jsou sami žáci

Uskutečnění akcí, konání kroužků a besed závisí v současné době na průběhu koronavirové situace a hygienických opatření.

11 Besedy v rámci prevence

Jednotlivá témata prevence jsou začleňována do odpovídajících vyučovacích předmětů na 1. i 2. stupni. Žáci se účastní také různých vzdělávacích besed v rámci jednotlivých ročníků vybraných s ohledem na věkové zvláštnosti v logické řadě, pracují na tematicky zaměřených projektech a zúčastňují se celoškolských akcí věnovaných umění, sportu, bezpečnému chování v dopravě a ochraně při mimořádných situacích. Jednotlivé akce jsou následně prostřednictvím besedy s třídním učitelem vyhodnoceny.

11.1. Výukové programy v rámci preventivního programu pro I. stupeň ZŠ:

- Bezpečné chování na ulici – 1. třída
- Bezpečné chování doma - 2. třída
- Bezpečné chování na silnici – 3. třída
- Šikana, kyberšikana - 4. třída, 5. A + 5. B třída
- Pravidla silničního provozu - 4. třída
- Pravidla silničního provozu - 5. A + 5. B třída

11.2. Výukové programy v rámci preventivního programu pro II. stupeň ZŠ:

- Šikana a kyberšikana – 6. třída
- Domácí a sexuální násilí – 7. třída
- Závislost – 8. třída
- Ochrana majetku – 9. třída

11.3. Výukové programy BESIPu:

- Teorie k dopravní výchově - 4 vyuč. hodiny - podzim
- "Malý řidičák" - testy , výuka na dopravním hřišti - jaro

V Lípě dne 31. 9. 2020 vydala

.....
Mgr. Věra Lacinová Vítková
ředitelka školy